

نوستالژی در معماری

محمد رحیمی^{۱*}، فاطمه قاسمی^۲، محمدامین زارع^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی مرکز محمودآباد

۲- مربی و مدرس دانشکده معماری دانشگاه آزاد اسلامی مرکز محمودآباد

۳- مربی و مدرس دانشکده معماری دانشگاه آزاد اسلامی مرکز محمودآباد

خلاصه

این پژوهش به بازنگری تأثیرات نوستالژی در معماری با توجه به مدرنیته شدن طرح‌ها و پیشرفت جوامع بشری می‌پردازد. در واقع با بهره‌گیری از حس نوستالژی و تأثیرات گذشته بر مسکن، به احساس بی‌نهایت قدرتمندی میرسیم. احساس قدرت که از نوستالژی ایجاد می‌شود، یک نیاز در دوره مدرن با توجه به ماشینی شدن انسان می‌باشد. خاطرات گذشته برای ما ایجاد آرامش و آسودگی می‌کنند، نیاز به آرامشی که انسان را واجب می‌کند در الگوها و طرح‌های معماری از نوستالژی استفاده کند و در نتیجه به ماندگاری طرح‌های معماری می‌انجامد. تحکیم آثار گذشتگان، خاطره‌گویی و اندیشه‌های روشنفکران از گذشته، باعث ایجاد نوستالژی و خاطره‌انگیزی از تعلق انسان به مکان زندگی خویش می‌شود. هرچند نیازهای روزمره زندگی مدرن ما را از گذشته و نوستالژی دور می‌کند اما می‌توان از نوستالژی در معماری امروزه بهره‌جست تا آثار مخرب زندگی مدرن را پنهان کند.

کلمات کلیدی: نوستالژی، معماری، خاطره‌انگیزی، مدرنیته، احساس

۱. مقدمه

شرکتهای تبلیغاتی سالهاست از نوستالژی به عنوان یک عامل جذب برای مشتری استفاده میکنند. آنها سعی میکنند محصولاتی را که برای مردم نوستالژیک است به فروش برسانند چون نوستالژی بر روی عاداتهای خرید آنها تأثیر میگذارد. در سالهای اخیر روانشناسان سعی کرده‌اند تأثیرات قدرتمند و دائمی گذشته افراد را مورد بررسی و تحلیل قرار دهند چیزی که دکتر روتلج آن تأثیرات را نوستالژی می‌نامد. نوستالژی از دو کلمه یونانی NOSTOS به معنای بازگشت و ALGOS به معنای درد ساخته شده است [۱]. در واقع نوستالژی یعنی درد و رنج به علت دوری و تمایل به بازگشت به محل تولد. اما پژوهشهای انجام شده نشان داده که نوستالژی یک داروی روانی خوب است. مطالعاتی که توسط دکتر روتلج و همکارانش انجام شده است به این نکته اشاره دارد که به خاطر آوردن گذشته حال افراد را بهبود میبخشد، باعث افزایش اعتماد به نفس شده و پیوندهای اجتماعی را تقویت میکند.

"دامین بار" در سال ۲۰۰۴ کتابی نوشت درباره کشمکش و تنازع افراد و ترس نسلی که در دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ به بزرگسالی رسید و توانست خود را به وسیله نوستالژی‌های پر معنی پیدا کند. او میگوید: ما به خاطر داشتن زندگی راحت در گذشته کمتر برای شرایط سخت حال حاضر آماده هستیم. ما در رونق و شکوفایی بزرگ شده ایم و در شکست زندگی

* Corresponding author: Mohammad Rahimi
Email: mohammadrahimi116@yahoo.com